

Bielsk Podlaski, 2026.08.05

Or.0012.9.2026.AW

Opinia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Rady Gminy Bielsk Podlaski w sprawie
przekazanej przez Wojewodę Podlaskiego skargi Towarzystwa HAJ dot. organizacji
publicznego transportu zbiorowego w Gminie Bielsk Podlaski.

Podstawa prawna: § 53 pkt 1 i § 57 ust. 3 Statutu Gminy Bielsk Podlaski przyjętego uchwałą Nr XXXVI/292/2022 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 marca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2022 r. poz. 1784; zm. z 2024 r. poz. 3366 i z 2025 r. poz. 2177).

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2026 roku zapoznała się z treścią złożonej przez Towarzystwo HAJ skargi dotyczącej organizacji publicznego transportu zbiorowego w Gminie Bielsk Podlaski. Skarga została przekazana do rozpatrzenia Radzie Gminy Bielsk Podlaski pismem NK-II.1411.21.2026.DM Wojewody Podlaskiego z dnia 22 lipca 2026 r. wraz z następującymi dokumentami:

- 1) Stanowisko organizacji społecznej (Towarzystwa HAJ) z dnia 16 lipca 2026 r. wraz ze skierowanym do Wojewody Podlaskiego wnioskiem o podjęcie działań nadzorczych w celu wyeliminowania stanu beczynności organów Gminy Bielsk Podlaski w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego.
- 2) Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku (Sygn. Akt II SA/Bk 312/26 z dnia 22 maja 2026 r.
- 3) Pismo procesowe Wójta Gminy Bielsk Podlaski z dnia 1 kwietnia 2026 r. skierowane do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku Wydział II.
- 4) Pismo Wójta Gminy Bielsk Podlaski Or.1431.1.2026.IR z dnia 6 marca 2026 r. będące odpowiedzią na wniosek mieszkanki Gminy Bielsk Podlaski o udostępnienie informacji publicznej dot. informacji w zakresie organizacji transportu zbiorowego na terenie Gminy Bielsk Podlaski.
- 5) Pismo Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski Gk.1431.9.2026 z dnia 6 lipca 2026 r. będące odpowiedzią na pismo mieszkanki Gminy Bielsk Podlaski z dnia 22 kwietnia 2026 r. dot. systemu komunikacji miejskiej.

Do przekazanych Radzie Gminy dokumentów załączono uchwałę Nr XXII/196/2026 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 27 marca 2026 r. w sprawie rozpoznania skargi mieszkańców wsi Hołody z dnia 14 marca 2026 r. na bierność Wójta Gminy Bielsk Podlaski w sprawie przywrócenia transportu zbiorowego do wsi Hołody, na niedopełnienie obowiązków wynikających z ustawy o samorządzie gminnym poprzez zaniechanie starań o dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w latach 2023-2026.

Skarżący zwrócili się do Wojewody Podlaskiego m.in. o podjęcie czynności nadzorczych w zakresie wykonywania przez organy Gminy Bielsk Podlaski ustawowych obowiązków

dotyczących organizacji publicznego transportu zbiorowego. Wojewoda Podlaski, w swoim piśmie uznał, że „Stanowisko organizacji społecznej” ma charakter skargowy i podlega rozpatrzeniu przez Radę Gminy Bielsk Podlaski jako organ właściwy do rozpatrywania skarg dotyczących realizacji zadań przez Wójta Gminy.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji stwierdza, że:

- Treść stanowiska Towarzystwa HAJ dotyczy sposobu wykonywania przez organy Gminy Bielsk Podlaski zadania polegającego na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, w tym wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców wsi Hołody. Towarzystwo HAJ wskazuje na brak działań organizacyjnych zmierzających do zapewnienia mieszkańcom Hołód i innych miejscowości dostępu do publicznego transportu zbiorowego.

- W stanowisku Towarzystwa HAJ sformułowano wnioski skierowane do Wojewody Podlaskiego, w których wnioskodawcy wnoszą m.in. o podjęcie przez Wojewodę Podlaskiego czynności nadzorczych w zakresie wykonywania przez organy Gminy Bielsk Podlaski ustawowych obowiązków dotyczących organizacji publicznego transportu zbiorowego. Wojewoda w swoim piśmie wskazał na brak podstawy prawnej do bezpośredniej kompetencji wojewody dotyczącej możliwości oceny sposobu zorganizowania publicznego transportu zbiorowego na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego.

- Przekazane Radzie Gminy Bielsk Podlaski stanowisko Towarzystwa HAJ zostało zakwalifikowane przez Wojewodę Podlaskiego do postępowania skargowego. Kwestie przedstawione w stanowisku Towarzystwa HAJ były przedmiotem skargi z dnia 14 marca 2026 r. złożonej przez mieszkańców wsi Hołody, którą Rada Gminy rozpatrzyła uchwałą Nr XXII/196/2026 z dnia 27 marca 2026 r. w sprawie rozpoznania skargi mieszkańców wsi Hołody z dnia 14 marca 2026 r. na bierność Wójta Gminy Bielsk Podlaski w sprawie przywrócenia transportu zbiorowego do wsi Hołody, na niedopełnienie obowiązków wynikających z ustawy o samorządzie gminnym poprzez zaniechanie starań o dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w latach 2023-2026.

- Biorąc pod uwagę treść przedłożonych radnym dokumentów, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rekomenduje podtrzymanie uzasadnienia wskazanej wyżej uchwały Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 27 marca 2026 r. stwierdzającej bezzasadność skargi na bierność Wójta Gminy w sprawie przywrócenia transportu zbiorowego do wsi Hołody. Przekazana Wojewodzie Podlaskiemu Skarga Towarzystwa HAJ dotyczy tych samych kwestii, do których Rada Gminy odniosła się w tej uchwale. Uzasadnienie przytoczonej wyżej uchwały Rady Gminy zwraca uwagę na następujące kwestie:

1) Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 402), z wnioskiem do wojewody o dopłatę w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej występuje organizator takiego przewozu. Określenie podmiotów mogących być organizatorem publicznego transportu zbiorowego zawiera art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie drogowym (tj. Dz. U. z 2025r. poz. 285). Z przepisu tego, mając przy tym na uwadze art. 4 ust. 1 tejże ustawy, wynika, że gmina może być samodzielnym organizatorem przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej tylko we własnych granicach administracyjnych. Wykonywanie przez gminę przewozów pasażerskich na terenie gmin sąsiadujących wymaga zawarcia stosownego porozumienia z innymi gminami lub utworzenia związku międzygminnego.

2) W przypadku mieszkańców wsi Hołody, dotychczasowe działania Wójta w zakresie zapewnienia im publicznego transportu zbiorowego zmierzały do zawarcia z miejską Gminą

Bielsk Podlaski porozumienia, na mocy którego Miasto Bielsk Podlaski przejęłoby zadania Gminy Bielsk Podlaski w tym zakresie, w ramach wykonywanej komunikacji miejskiej. Aktualnie na mocy porozumień zawartych z Miastem Bielsk Podlaski, wykonuje ono na terenie Gminy Bielsk Podlaski przewozy pasażerskie na linii nr 1 – wieś Augustowo (ul. Brańska pętla) oraz wieś Kotły, linii nr 3 - wieś Augustowo (ul. Brańska pętla) oraz wieś Widowo, linii nr 4 – wieś Augustowo. W takim wypadku o dopłatę występuje Miasto Bielsk Podlaski, jako organizator przewozów, a Gmina Bielsk Podlaski wnosi na rzecz Miasta opłatę w wysokości ustalonej w porozumieniu, pokrywającą część kosztów przewozu. Wójt Gminy uznał takie rozwiązanie za najbardziej racjonalne i korzystne dla Gminy, ponieważ Gmina nie posiada własnego zakładu budżetowego, który wykonywałby funkcję operatora publicznego transportu zbiorowego. Mimo prowadzonych rozmów nie doszło do zawarcia porozumienia z Miastem Bielsk Podlaski w sprawie przewozów pasażerskich do miejscowości Hołody. Ponadto nie udało się znaleźć przedsiębiorcy, który byłby zainteresowany świadczeniem usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na trasie Bielsk Podlaski – Hołody. Prowadzone były również rozmowy z powiatami: bielskim i hajnowskim w celu uruchomienia publicznego transportu zbiorowego na trasie Bielsk Podlaski – Hajnówka, obejmującej także miejscowość Hołody oraz Krzywa. Również nie zostało zawarte porozumienie w tym zakresie.

3) Brak porozumienia w sprawie Hołód nie oznacza jednak bierności Wójta Gminy Bielsk Podlaski w zapewnieniu publicznego transportu zbiorowego w odniesieniu do mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski. W chwili obecnej publiczny transport zbiorowy jest prowadzony na podstawie porozumień zawartych z sąsiednimi gminami, w tym również z Miastem Bielsk Podlaski oraz powiatem Bielskim, na następujących trasach:

- a) Bielsk Podlaski – Bielsk Podlaski, przez: Lewki, Spiczki/Kozły, Topczykały/Podbiele, Koszki/Paszkowszczyzna, Malinniki, Gregorowce, Wólka Wygonowska, Pawlinowo, Czechy Zabłotne, Kruhłe, Dydule, Oleksze, Gredele, Koszki, Koszki/Paszkowszczyzna, Topczykały/Podbiele, Kozły, Lewki. Organizatorem transportu na tej trasie jest Wójt Gminy Orla;
- b) Bielsk Podlaski – Kleszczele, przez: Lewki, Kozły, Topczykały/Podbiele, Koszki/Paszkowszczyzna, Malinniki, Zaleszany, Suchowolce, druga linia: Kleszczele – Bielsk Podlaski przez Suchowolce, Zaleszany, Malinniki, Koszki/Paszkowszczyzna, Topczykały/Podbiele, Kozły, Lewki. Organizatorem transportu na tej trasie jest Wójt Gminy Orla.
- c) Bielsk Podlaski – Brańsk – Rudka – Ciechanowiec. Organizatorem transportu na tej trasie jest Wójt Gminy Brańsk.
- d) Bielsk Podlaski – Orla – Krywiatycze. Organizatorem transportu na tej trasie jest Starosta Bielski.

W powyższych sprawach z wnioskami o dopłatę z Funduszu występują gminy, które przejęły zadania innych gmin, w tym Gminy Bielsk Podlaski, w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego. W świetle przedstawionych okoliczności Gmina Bielsk Podlaski, nie spełniając warunków do bycia organizatorem przewozu pasażerskiego na trasie Bielsk Podlaski – Hołody - Bielsk Podlaski, nie mogła zatem wystąpić do Wojewody Podlaskiego o dopłatę z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

4) Wykluczenie komunikacyjne dotyczy wielu gmin w Polsce, a ograniczony dostęp do transportu publicznego jest realnym problemem społecznym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, organizacja lokalnego transportu zbiorowego należy do zadań własnych gminy, jednak jej realizacja uzależniona jest od możliwości finansowych gminy oraz uwarunkowań organizacyjnych, często wymaga współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

5) Problem wykluczenia komunikacyjnego ma charakter systemowy w związku z likwidacją połączeń spowodowaną niską liczbą pasażerów na terenach wiejskich oraz brakiem przewoźników zainteresowanych obsługą nierentownych tras.

6) Wójt Gminy Bielsk Podlaski podejmował działania zmierzające do poprawy dostępności transportowej mieszkańcom wsi Hołody oraz prowadził rozeznanie możliwości współpracy z ościennymi samorządami. Mając na uwadze powyższe, zarzut bierności Wójta należy uznać za niezasadny, gdyż podejmowane działania były adekwatne do kompetencji organu oraz realnych możliwości organizacyjnych gminy.

Kwestie te pozostają w dalszym ciągu aktualne, w związku z tym skargę należy uznać za bezzasadną.

Opinia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji zostanie przekazana Przewodniczącemu Rady Gminy Bielsk Podlaski.

Przewodniczący

Komisji Skarg, Wniosków i Petycji

Andrzej Czczuga